

Utbildningsinspektion i Sunnerstaskolan, förskoleklass och grundskola årskurs 1–6

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av skolan/rektorsområdet.....	2
Sammanfattande bedömning.....	2
Bedömning av utbildningsresultaten.....	2
Bedömning av verksamheten	4
Bedömning av förutsättningarna för utbildningen.....	6

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Sunnerstaskolan från den 30 november till den 2 december 2005. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbsida (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen om ca två år.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Sunnerstaskolan, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I Sunnerstaskolan intervjuades lärare, elever, elevvårdspersonal, skolläda och föräldrar med barn i olika årskurser. Inspektörerna besökte lektioner i samtliga årskurser och förde informella samtal med elever och personal vid dessa. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet

Sunnerstaskolan	Antal barn/elever
Förskoleklass	84
Grundskola	500

Sunnerstaskolan tillhör det Sydvästra skolområdet. Sunnerstaskolan har ca 580 elever. Förutom förskoleklass och grundskola årskurs 1–6 har skolan förberedelseklasser för nyanlända elever. Dessutom finns skolbarnsomsorg. Denna behandlas i den övergripande kommunrapporten.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid Sunnerstaskolan och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga skolförfattningar.

Resultatet av skolans arbete med normer och värden är enligt inspektörernas bedömning av god kvalitet. Arbetet mot kränkande behandling genomförs på ett mycket bra sätt på Sunnerstaskolan. Elevernas inflytande på utbildningen, liksom elevernas kännedom om målen bör förbättras. Inspektörerna bedömer även att skolans systematiska kvalitetsarbete bör utvecklas.

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden:

- Arbetet med systematisk uppföljning och utvärdering av de samlade kunskapsresultaten i samtliga ämnen bör utvecklas.
- Elevernas kännedom om utbildningsmålen och inflytande över sin utbildning bör utvecklas.
- Skolans systematiska kvalitetsarbete bör utvecklas.

Bedömning av utbildningsresultaten

Inspektörerna har granskat hur väl skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt målen i skollagen och i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, Lpo 94, avsnitten 2.1 och 2.2.

Inspektionen visar att verksamheten i förskoleklasserna är varierad både vad gäller innehåll och utformning. Således finns inslag av såväl lek, skapande aktiviteter som grundläggande språkliga och matematiska begrepp. I intervjuer och samtal beskriver barnen i förskoleklasserna att de lär sig olika saker som enligt inspektörerna ligger inom ramen för skolans uppdrag. Lärarna i förskoleklassen uppger att både det sociala och skolförberedande arbetet i verksamheten ger resultat och barnen utvecklar sin förmåga att fungera enskilt och i grupp under sin tid i förskoleklassen. Inspektörerna bedömer att verksamheten i förskoleklasserna är i överensstämmelse med läroplanens mål och riktlinjer samt ger en god grund för barnens fortsatta lärande.

När det gäller kunskapsresultaten för årskurserna 1-5 är området enligt inspektörerna svårt att bedöma eftersom skolan saknar en sammanställning av de samlade resultaten i samtliga ämnen. I intervjuer med skolläda och lärare framkommer dock att enskilda lärare har en förhållandevis god överblick över kunskapsutvecklingen hos de elever som de ansvarar för. Ur tabell 1 nedan framgår att resultaten i ämnena svenska, matematik och engelska är goda på Sunnerstaskolan.

Tabell 1. Nationella ämnesprov för år 5 i Sunnerstaskolan. Tabellen anger andel elever som, enligt statistik från skolan, uppnått målen vid samtliga av provens delmoment.

	År 2002	År 2003	År 2004
Engelska	98 %	97 %	99 %
Matematik	94 %	88 %	100 %
Svenska	94 %	95 %	98 %

I skolans kvalitetsredovisning samt vid intervjuer med lärare framkommer att de försämrade resultaten i matematik under 2003 har diskuterats i lärarkollegiet, men vilka åtgärder som vidtagits framkommer inte i intervjuerna och är inte tydligt redovisade i kvalitetsredovisningen. I kvalitetsredovisningen redovisas även resultat från olika tester som skolan genomför regelbundet i ämnena svenska och matematik. Vilka effekter åtgärderna fått framkommer dock inte. Inspektörerna noterar att resultaten på de nationella ämnesproven 2004 är goda. Inspektörerna kan dock inte bedöma skolans resultat då sammanställning av måluppfyllelsen i samtliga ämnen saknas.

Inspektionen visar att Sunnerstaskolan lyckats väl i arbetet med att realisera läroplanens mål gällande normer och värden. Eleverna uttrycker att skolan är trygg och ger exempel på hur de arbetar med värdegrunden varje dag, se vidare i kapitlet bedömning av verksamheten. Skolan genomför enkätundersökningar angående elevernas arbetsmiljö som tyvärr inte finns sammanställda i skolans kvalitetsredovisning. Där finns däremot resultat redovisade av den kommungemensamma trygghetsenkäten som visar på förbättrat resultat från 2003 till 2004. Kvalitetsmedelvärde från 2004 var 3,7 på en skala där ett är lägsta värde och fyra det högsta.

I inspektionen framkommer även att eleverna deltar i både klassråd och elevråd där de kan fatta beslut i frågor som väckts av elever och som rör skolans verksamhet i stort, såsom t.ex. linbana på skolgården. Trots att klassråd och elevråd bedöms fungera väl har skolans resultat från den kommungemensamma delaktighetsenkäten försämrats från 2003 till 2004. Kvalitetsmedelvärde från 2003 var 3,5 och från 2004 var det 3,3 på en skala där ett är lägsta värde och fyra det högsta.

Inspektörerna konstaterade i samband med inspektionsbesöket att målen för utbildningen inte är kända av eleverna och att det därför är svårt för dem att se vad mål i läroplanen och kursplaner har för betydelse för undervisningen. Eleverna får snarare möjlighet att välja mellan olika aktiviteter än veta vad de skall lära sig och vilka kunskapskvaliteter de skall sträva efter. En av förutsättningarna för att eleverna ska kunna ha inflytande över sin utbildning är att de har kännedom om utbildningsmålen.

Inspektörerna bedömer därför att såväl elevernas kännedom om utbildningsmålen som deras möjligheter till inflytande bör utvecklas.

Sammanfattning

Inspektörerna bedömer att arbetet med systematisk uppföljning och utvärdering av de samlade kunskapsresultaten i samtliga ämnen bör utvecklas. Vidare bedömer inspektörerna att elevernas kännedom om utbildningsmålen och inflytande över sin utbildning bör utvecklas. Resultatet av skolans arbete med normer och värden är enligt inspektörernas bedömning av god kvalitet.

Bedömning av verksamheten

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet i det inre arbetet; innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen; individanpassning och stöd; utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning; kvalitetssäkring och förbättringsarbete; skolledning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanen och i andra författningar för respektive skolform.

Arbetet med arbetsmiljö och delaktighet

Vad gäller arbetet mot kränkande behandling och skolans värdegrund finns i Sunnerstaskolan ett förebyggande arbete samt arbetsgrupper som arbetar i händelse av kränkningar. De elever som inspektörerna samtalade med under inspektionen kände till hur skolan arbetade, både förebyggande och i händelse av mobbning eller annan kränkande behandling. Eleverna berättade om kamrattstöd, kompisamtal, drama och värderingsövningar. Elevernas beskrivningar av arbetet påvisar den förankring som handlingsprogrammet mot mobbning och annan kränkande behandling har. Inspektörerna bedömer att arbetet mot kränkande behandling genomförs på ett mycket bra sätt på Sunnerstaskolan. Inspektörerna vill också i detta sammanhang påminna om lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever, som trädde i kraft den 1 april 2006 och som bland annat innebär att skolans program mot kränkande behandling skall ersättas av en likabehandlingsplan.

Under rubriken ”Arbetet med arbetsmiljö och delaktighet” har även samverkan med föräldrar granskats. Inspektörerna har bedömt att detta arbete är av god kvalitet utan att ge vidare kommentarer i denna rapport.

Innehåll, organisering och arbetssätt i undervisningen

Inspektionen visar att läroplanens kunskapssyn och syn på lärandet till övervägande delen återspeglas i den undervisning som bedrivs på Sunnerstaskolan. Emellertid framkommer att skolan inte klargjort målen för undervisningen för eleverna. Flertalet av de elever inspektörerna möter i inspektionen känner inte till utbildningsmålen. Detta får konsekvenser för elevernas inflytande över det egna lärandet eftersom det, enligt inspektörerna, inte är möjligt att ha inflytande över lärandet utan att känna till utbildningsmålen. Det är inte heller möjligt för eleverna att ta ansvar för sitt lärande om de inte ges tillfälle att vara delaktiga i exempelvis beslut om innehåll i undervisningen samt vilka arbetssätt och arbetsformer som lämpar sig bäst i olika sammanhang för att nå utbildningsmålen.

Som framgår av föregående avsnitt menar elever att de får möjligheter att välja mellan vilka aktiviteter som de ska göra, vilka uppgifter som ska genomföras. Inspektörerna bedömer därför att skolan bör ta ställning till hur elevernas inflytande på utbildningen kan utvecklas och göras mindre begränsat än det nu är.

Individanpassning, individuell studieplanering och stöd

Sunnerstaskolan har rutiner för att upptäcka elever i behov av särskilt stöd, bland annat används diagnosiska material och skolan har även en plan för i vilka årskurser de olika diagnoserna genomförs. Åtgärdsprogram upprättas och följs upp för elever som är i behov av det. Vid inspektionstillfället gick ett antal elever i stort behov av stöd i en särskild undervisningsgrupp på Valthornsskolan, en s.k. ”resursskola” i Gottsunda centrum. Det är oklart vem som är rektor för dessa elever. Verksamheten behandlas i den övergripande kommunrapporten.

Utvärdering av lärandet

Sunnerstaskolans utvärdering och uppföljning av lärandet och kunskapsutveckling sker bland annat tillsammans med elever och föräldrar i de terminsvis återkommande utvecklingssamtalen. Enligt kvalitetsredovisningen 2004 har samtliga elever individuella utvecklingsplaner. Enligt lärarna kommer materialet för de individuella utvecklingsplanerna att revideras. De föräldrar som inspektörerna möter i inspektionen uppger att utvecklingssamtalen ger en bild av såväl social- som kunskapsutveckling för eleverna. Föräldrarna saknar dock sambandet mellan redovisningen och läroplanen samt kursplaner. Inspektörerna bedömer att det påbörjade arbetet med revidering av den individuella utvecklingsplanen bör fortsätta så att det blir en tydlig dokumentation av elevens lärande för både elev och föräldrar. Inspektörerna rekommenderar Skolverkets Allmänna råd och kommentarer ”Den individuella utvecklingsplanen”.

Som redan påpekats i rapportens inledande avsnitt är det emellertid svårt att, utöver utvecklingssamtalen, få någon samlad bild för skolans resultat i dess helhet. Inspektörerna bedömer därför att skolans arbete med systematisk uppföljning och utvärdering av de samlade kunskapsresultaten i samtliga skolämnen bör utvecklas ytterligare. För elevernas vidkommande är det enligt inspektörernas bedömning särskilt angeläget att skolorna förtydligar sambandet mellan utvärdering och uppföljning av lärandet och kunskapsutvecklingen och utbildningsmålen för eleverna.

Kvalitetssäkring och förbättringsarbete

Som tidigare påtalats i resultatavsnittet bör kvalitetsredovisningen innehålla en samlad resultatbedömning avseende skolans alla ämnen samt en redogörelse av åtgärder och uppföljning som skolan avser att vidta för en ökad måluppfyllelse. Frånsett detta finns i Sunnerstaskolan ett regelbundet kvalitetsarbete. Arbetslagen är delaktiga i arbetet med att ta fram skolans kvalitetsredovisning och denna fyller en funktion i utvecklingsarbetet. Enligt inspektörernas bedömning är kvalitetsredovisningen i flera avseenden av god kvalitet. Detta till trots fungerar kvalitetsredovisningen endast till dels som ett led i skolans kontinuerliga kvalitetsarbete då delar av utvärdering och uppföljningsarbetet inte redovisas.

I förordningen om kvalitetsredovisning betonas vikten av alla intressenter vid skolan, elever, personal och föräldrar, ges möjlighet till delaktighet, så att kvalitetsredovisningen blir ett verkligt redskap för skolans fortsatta utveckling. Inspektörerna bedömer att skolans systematiska kvalitetsarbete bör utvecklas.

Ledning och intern kommunikation

Sunnerstaskolan leds av en rektor som även har en ledningsgrupp bestående av en biträdande rektor samt arbetslagsledare. Av inspektionen framgår att ansvarsfördelningen inom skolledningen är tydlig. Inspektionen har dessutom visat att rektor är väl förtrogen med den dagliga verksamheten och att hon tar ett övergripande ansvar för den pedagogiska och administrativa utvecklingen. Inspektörerna bedömer därför att skolans ledning fungerar bra, men då rektor ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen bör de förbättringsbehov som påtalas i denna rapport uppmärksammas i detta ansvar.

Sammanfattning

Inspektörerna bedömer att arbetet mot kränkande behandling genomförs på ett mycket bra sätt på Sunnerstaskolan. Ett förbättringsarbete bör dock ske på några områden i verksamheten såsom elevernas inflytande på utbildningen, där elevernas kännedom om målen utgör en viktig del i utvecklingsarbetet. Inspektörerna bedömer även att skolans systematiska kvalitetsarbete bör utvecklas.

Bedömning av förutsättningarna för utbildningen

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen: tillgång till den utbildning som skall erbjudas, information om utbildning, personal samt läromedel, pedagogiska material och utrustning. Bestämmelser finns i bl.a. skollagen.

Tillgång till grundskolans utbildning och information om utbildning

Under rubriken ”Tillgång till grundskolans utbildning och information om utbildning” har skolans information till elever och vårdnadshavare samt förekomst av eventuella avgifter i undervisningen granskats. Vidare har elevernas tillgång till utbildning såsom till exempel modersmålsundervisning, svenska som andraspråk och språkval bedömts. Inspektörerna har, utan att ge vidare kommentarer i denna rapport, bedömt att skolan erbjuder den utbildning och de valmöjligheter som skall finnas enligt förordningarna och att skolans arbete med att ge information till hem och elever är av god kvalitet.

Personal

Den personal som finns på Sunnerstaskolan har med få undantag utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver. Det finns likaså tillgång till personal med specialpedagogisk kompetens.

Under rubriken ”Personal” har även skolledningens utbildning och pedagogiska insikt bedömts. Vidare har personalens och skolledningens tillgång till kompetensutveckling granskats. Inspektörerna har bedömt att tillgången inom dessa områden är god utan att ge vidare kommentarer i denna rapport.

Läromedel, pedagogiska materiel och utrustning

Under rubriken "Läromedel, pedagogiska materiel och utrustning" har även resurser såsom böcker, skrivmateriel och andra hjälpmedel samt läromedel, datorutrustningen och lokalerna bedömts. Inspektörerna har bedömt att de materiella resurserna gör det möjligt att genomföra utbildningen, utan att ge vidare kommentarer i denna rapport.

Sammanfattning

Inspektörerna bedömer att skolan erbjuder god tillgång till utbildning, personal, läromedel, pedagogiska materiel och utrustning samt god information om utbildning.

Datum	Ort
2006-11-01	Stockholm

Lars Svensson
Pia-Lotta Sahlström